

Asia: VN/10777/2022

Vapaaehtoista maanpuolustusta koskevan lainsäädännön kiireellinen kehittämishanke

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Rajavartiolaitoksen esikunnan lausunto

Rajavartiolaitoksen esikunta pitää ehdotettuja muutoksia perusteltuina ja katsoo niiden vahvistavan Maanpuolustuskoulutusyhdistys ry:n (jäljempänä MPK) mahdollisuuksia tukea Rajavartiolaitoksen antamaa omaa koulutusta ja harjoituksia toivotulla tavalla.

Rajavartiolaitoksen esikunta kiinnittää puolustusministeriön huomiota siihen, että Rajavartiolaitoksella on käytössään paitsi omistamiaan aseita, niiden osia ja

patruunoita myös Puolustusvoimien Rajavartiolaitokselle luovuttamia (lainaamia) aseita, niiden osia ja niissä käytettäviä patruunoita. Rajavartiolaitoksen aseet eivät pääsääntöisesti ole sotatarvikemyyntyneitä eikä niitä siten voida luovuttaa käytettäväksi sotilaallisessa koulutuksessa. Asialla ei kuitenkaan välttämättä ole merkitystä ehdotetun sääntelyn kannalta, koska MPK:n järjestämä koulutus ei ole sotilaallista koulutusta.

Rajavartiolaitoksen esikunta kiinnittää niin ikään huomiota siihen, että Rajavartiolaitoksen omistamissa aseissa käytettävät patruunat ovat yleisesti markkinoilla olevia eikä niiden käyttöä MPK:n omistamissa aseissa ole Rajavartiolaitoksen esikunnan käsityksen mukaan välttämättä tarvetta rajoittaa.

Rajavartiolaitoksen esikunta esittää, että edellä mainitut erityispiirteet kirjataan hallituksen esityksen perusteluihin, esimerkiksi kohtaan 4.2. Lisäksi esitetään

harkittavaksi, että ehdotetusta vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain 22 g §:n 2 momentista poistettaisiin kieltö käyttää Rajavartiolaitoksen luovuttamia patruunoita. Mikäli kuitenkin - jäljempänä esitetyn mukaisesti - myös Rajavartiolaitoksen käytössä olevien Puolustusvoimien aseiden ja patruunoiden luovuttaminen Rajavartiolaitoksen toimesta on tarkoitus mahdollistaa, lienee MPK:n toiminnan kannalta selkeämpää, ettei nyt puheena olevaa rajoitusta poisteta.

Muutettavaksi ehdotetuissa lain säännöksissä käytetään osin - samoin kuin ampuma-aselain 17 § 4 b kohdan säännöksessä - käsitettä Rajavartiolaitoksen omistamat aseet. Sen sijaan lain 20 §:ssä käytetään käsitettä Rajavartiolaitoksen aseet. Sääntelyn tulisi tältä osin olla yhdenmukaista, koska Rajavartiolaitoksella on edellä toisessa kappaleessa esitetyn mukaisesti omistamiensa aseiden lisäksi käytössään myös Puolustusvoimien aseita, niiden osia ja patruunoita. Mikäli on tarkoitus, että Rajavartiolaitos luovuttaisi MPK:lle myös Puolustusvoimien Rajavartiolaitoksen käyttöön luovuttamia aseita, niiden osia ja patruunoita, siitä tulee säätää lain ehdotetussa 22 g §:n 2 momentissa nimenomaisesti. Koska edellä mainitut aseet ovat oikeudellisesti eri asemassa kuin Rajavartiolaitoksen omistamat aseet, luonnoksen mukaisen sääntelyn perusteella Rajavartiolaitos tulisi luovuttamaan vain omistamiaan aseita – lähinnä kysymykseen tulisivat pistoolit. Tältä osin on huomattava, että lähtökohtaisesti Rajavartiolaitoksen omistamat aseet ja patruunat on mitoitettu vain Rajavartiolaitoksen tarpeita vastaavasti.

Rajavartiolaitoksen esikunta kiinnittää vielä lopuksi - vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain laajemman uudistushankkeen yhteydessä huomioon

otettavaksi - puolustusministeriön huomiota seuraavaan seikkaan. Tällä hetkellä Rajavartiolaitoksen järjestämässä vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain 18 §:ssä tarkoitetuissa vapaaehtoisissa harjoituksissa palvelevien asemaa sotilaana ei ole nimenomaisesti huomioitu rikoslain sotilasrikoksia koskevan 45 luvun 27 §:n sisältämässä sotilaan määritelmässä. Säännös koskee sanamuotonsa mukaisesti vain Puolustusvoimien vapaaehtoisia harjoituksia. Asia muuttui Rajavartiolaitoksen esikunnan käsityksen mukaan merkitykselliseksi, kun vuonna 2019 voimaan tullessa muutoksessa vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annettuun lakiin sisällytettiin uusi 3 a §, jonka mukaan ”Mitä tässä laissa säädetään Puolustusvoimista, sovelletaan myös Rajavartiolaitokseen sen suorittaessa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä lukuun ottamatta, mitä 23 §:ssä säädetään. Mitä tässä laissa säädetään

Puolustusvoimien pääesikunnasta, sovelletaan myös Rajavartiolaitoksen esikuntaan sen suorittaessa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä”

Jos on yksiselitteisen selvää, että Rajavartiolaitoksen (järjestämät) vapaaehtoiset harjoitukset rajajoukkoihin kuuluville reserviläisille ovat rikoslain määritelmää sovellettaessa Puolustusvoimien vapaaehtoisia harjoituksia, sääntely lienee teknisesti kunnossa. Koska rikoslain määritelmiä ei kuitenkaan ole mahdollista tulkita laajentavasti, Rajavartiolaitoksen esikunta pitäisi perusteltuna, että asia varmistettaisiin lisäämällä rikoslain 45 luvun 27 §:n 1 momentin 2 a kohdan säännökseen myös Rajavartiolaitos.

Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö

Kontra-amiraali Markku Hassinen

Henkilöstöosaston osastopäällikköLippueamiraali Tom Hanén

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Rajavartiolaitos 02.05.2022 klo 14:31.

Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Saarinen Mika
Rajavartiolaitos - Henkilöstöosasto